

hírek · közlemények

Cukoripari Könyvtári és Dokumentációs Napok - 1963

Február 28-án és március 1-én kétnapos munkaértekezletre gyűlt össze az OMKDK klubtermében a cukoripar 11 könyvtárosa, valamint az 1962-ben megalakított gyári dokumentációs csoportok 11 dokumentációs felelőse a szakirodalmi információs munka és az üzemi műszaki olvasási propaganda időszerű feladatainak megtárgyalására. A szakkönyvtárosok az értekezlet első részében beszámoltak az üzemi könyvtárak helyzetéről, 1962. évi állománygyarapodásáról, állományvédelméről, a különféle szintű és jellegű dokumentációs szolgáltatások hasznosításáról. A dokumentációs felelősök az egyes gyárakban eddig létrejött hasznos kezdeményezéseket /könyvterjesztés, fordítások, szakoktatás stb./ ismertették.

Dr. VIGH Albert, a Cukoripari Igazgatóság főmérnöke előadásban vázolta az ipar előtt álló fő műszaki feladatokat, és rámutatott a cukoripari szakirodalomnak a műszaki fejlesztésben betöltött fontos szerepére. Ezt követőleg KORBONITS András, az Élelmiszeripari Könyvtári Hálózati Alközpont vezetője ismertette a szervezet dokumentációs téren kifejtett sokrétű munkásságát. Dr. FALVAI Alfréd, a Cukoripari Kutatóintézet tudományos munkatársa módszertani kérdésekkel foglalkozott, és bemutatta az ipari szakkönyvtárosok 1962. évi munkaversenyének eredményeként kidolgozott szaklap-olvasottsági statisztika gyári vonatkozásait. A cukoripar szakirodalmi felelősei ma csaknem kivétel nélkül mérnökök és technikusok, akiknél - ellentétben a függetlenített könyvtárosokkal rendelkező nagyiparokkal - elsősorban a dokumentációs ismeretek elmélyítése a feladat.

A szakmai fejlődés jegyében létrejött munkaértekezlet résztvevői 1963. évi munkafeladatként elvállalták - gyári brigádonként megosztva - az utolsó 5 évet felölelő annotált szakbibliográfiák elkészítését az iparfejlesztés ismertettét fő területeire vonatkozó bel- és külföldi szakirodalomból, a Kutatóintézet módszertani irányítása mellett. A dokumentációs gyakorlat elmélyítés mellett a munkaprogram konkrét műszaki, gyakorlati célt szolgál, a kész bibliográfiák az üzemek közt terjesztésre kerülnek. A munkaverseny eredményeit nyilvánosan fogják értékelni.

• : •

A tavaly decemberben megtartott technikai napok még a vártnál is nagyobb sikerére alapozva határozták el Szegeden, hogy a szak-szervezetek, az ifjúsági szövetség, az ismeretterjesztő társulat, valamint a műszaki egyesületek ismét közösen rendeznek technikai napokat, mégpedig az üzemekben. Ennek az új rendezvénysorozatnak most az volt a célja, hogy a munkások számára mutassa be szakmájuk legkorszerűbb vívmányait. Ezenkívül általános tájékoztatást is nyújtson különböző műszaki eredményekről, és a közérdeklődésre számot tartó helyi vonatkozású kérdésekről.

Az üzemi technikai napokat egész Csongrád megyében megtartották.

. . .

A textilgyártásról készítenek iskolai oktatófilmet a Lőrinci Pónóban és a Goldberger Művek Óbudai telepén. A film az általános iskolások politechnikai képzését segíti majd.

. . .

Mammutnyomda építését kezdték meg Kijevben, ahol összpontosítják a városban megjelenő összes lapokat és folyóiratokat. A szerkesztőségek részére 400 helyiséget építenek.

. . .

Megjelent az Egyesült Államok Műszaki Kutatási Jelentéseihez /US Reports/ készült új index első két kísérleti kiadványa. A jelentések egy része egyéb hivatalos közleményekben és dokumentációkban már korábban is megjelent. Az index első részét "permutált címindex"-nek nevezik; a második részben a közlemények betűrendes jegyzéke található, a testületi szerző gyűjtésében. A Kutatási Jelentések előfizetői a kísérleti kiadványt mellékletként díjtalanul kapják.

. . .

Hosszabb előkészület után, 1963. év végén, a Müncheni Városi Múzeum épületében foto- és filmmúzeumot rendeznek be. A gyűjtemény fényképészet-történeti anyagának alapját egy müncheni gyűjtő készülmény képezik, és a városi múzeum egy már használható épületrészében 1500 m² területen helyezik el, beleértve az előhívó- és sötétkamrákat is. Ezzel kapcsolatban érdekes az a hír, hogy a Müncheni Német Múzeum újból megnyitja fotokiállítási részlegét. A két kiállító múzeum a jövőben együttműködik.

. . .

A Leigh Egyetemen /Bethlehem, Pennsylvania/ közel két év óta folyó kutatás tárgya a tájékoztatás követelményeinek és a kutatók által használt módszereknek tanulmányozása. A kutatás célja: meghatározni az analitikai módszerek relatív használhatóságát és ezáltal fokozni a dokumentációs kutatás módszertanát.

• • •

Az angol Szabadalmi Hivatal kiterjedt revízió alá vette szabadalmi osztályozó rendszerének tárgyi címszavait. A használatban lévő osztályozási rendszer kiegészítése, amely az év végén jelenik meg, kb. 75 új meghatározású címszót tartalmaz. Célja elsősorban az, hogy az új tervet összhangba hozza a Nemzetközi Szabadalmi Osztályozással. Minden változást az Official Journal is le fog közölni.

• • •

Az IFLA /International Federation of Library Associations/ új munkaprogram kidolgozásával foglalkozik. A dokumentum a könyvtárak jelenlegi helyzetéről és történelmi háttérükről átfogó és részletes képet ad.

• • •

Az American Society of Metals /ASM/ többéves kutatási és fejlesztési munka után megnyitotta a nyilvánosság számára a kohászati tudományokat és ezek rokon területeit felölelő elektronikus műszaki irodalomkutató szolgálatát. Ez a szolgálat kiterjed a teljes fémkohászati világirodalomra és jelenleg 3100 szakfolyóíratot - közöttük szovjet, japán és kínai folyóiratokat - értékel ki. Az előbbieken túlmenően a nem rendszeresen megjelenő irodalmat is feldolgozzák. Az elektronikus berendezésben tárolt irodalmat szakterületenként vagy egyedi címszavanként lehet megkeresni.

A betáplált kérdésre a berendezés az összes számításba jövő irodalmat címmel, szerzővel, forrással feltüntetve rövid angol nyelvű tartalmi kivonattal együtt adja meg. Jelenleg évente 36 000 új közleménnyel bővítik a szolgálat állományát. A kutatási sebesség napi 90 000 válasz; egyidejűleg 50 kérdést lehet betáplálni. A berendezés a szorosan vett keresési folyamat közben nemcsak címszavakat vagy szakterületeket, hanem azok rokon területeit és logikai összefüggéseit is figyelembe veszi.

• • •

Másolatok továbbítása - telefonon. - A "MUFAX" elnevezésű új berendezéssel, amelyet egy angol cég hozott piacra, bármilyen okmány tartalma gyorsan továbbítható, a nyilvános telefonhálózaton keresztül. A szöveg leadása a telefonhoz kapcsolt adóberendezéssel, gomb-

nyomásos indítással automatikusan történik. A felvétel, a hívott telefonállomáshoz kapcsolt vevőberendezéssel ugyancsak automatikus. A berendezéssel 3 percenként 500 gépirásos szó továbbítható - hibalehetőség kizárásával.

. . .

Az ENSZ-nek a fejlődésben lévő országok műszaki, tudományos és gazdasági megsegítése tárgyában Genfben tartott értekezlete egyik fontos állomása volt annak az utnak, amelyen a fejlettebb országok a gazdaságilag elmaradottabbaknak segíteni képesek; egyben komoly kísérlet volt annak megvizsgálására, hogyan lehet a tudományos és technikai vívmányokat egyik országból a másikba átvinni, a haladottabb országok vívmányait az elmaradottak viszonyaira alkalmazni.

A konferencia állást foglalt a fejlett országok tapasztalatainak átvételére képes helyi értelmiség felnevelése mellett, de nyitva maradt az a kérdés, hogy ez a tapasztalatátadás az ENSZ valamelyik új szakosított intézményén vagy a már meglévő szervezeteken keresztül történjék-e.

. . .

Március 1-én és 2-án filmbemutatót tartott a SZOT munkásvédelmi osztálya, ahol lepergették a múlt évben készült balesetelhárítási és munkaegészségügyi filmeket. A filmbemutató anyagát ismertető sajtótájékoztatón közölték, hogy 1962-ben 37 filmet készítettek, ezek közül 11 munkaegészségügyi témát dolgoz fel, 21 munkásvédelmi oktató-, illetőleg dokumentumfilm, öt pedig játékfilm.

Az 1962-ben készült 37 filmmel együtt most már 160 témát feldolgozó munkásvédelmi, munkaegészségügyi film áll a szakszervezetek rendelkezésére. 1962-ben az üzemekben, szakszervezeti központokban rendezett filmbemutatóknak két és fél millió nézője volt.- A fesztiválon A legjobb munkavédelmi film címet a Budapesti Filmstúdióban készült "Mi közöm hozzá?" című kisfilm nyerte.

. . .

A Kőbányai Textilművek műszaki könyvtárában 3635 könyv, 448 folyóirat, ezenkívül szabványok, fordítások, szabadalmi leírások és egyéb dokumentumok találhatók. A rendszeresen olvasó könyvtári tagok száma 231 fő, amelyből 134-en műszaki beosztásúak, 77-en fizikai dolgozók, míg huszan egyéb beosztásban dolgoznak. Tavaly 1684 esetben kölcsönöztek 1105 könyvet, 1881 folyóiratot és 852 egyéb dokumentumot.

A vállalat az elmúlt évben 28 424,30 forintot fordított a műszaki könyvtárra. Ebből az összegből 307 könyvet, 23 évfolyam magyar, 4 szocialista országokban és 16 nyugati országokban megjelent folyóiratot vásároltak.

. . .

A magyar származású KEMÉNY G. János professzor Cambridgeben /Massachusetts/ a tudományos könyvtárak befogadóképességéről tartott előadáson kifejtette, hogy a XXI. század folyamán a könyvtárak használhatatlanná válnak, mert képtelenek lesznek a beérkezett műveket feldolgozni. A legtöbb tudományos könyvtárban ugyanis 10 millió kötettel kell számolni, a következő évszázadban pedig már kb. 300 millióval. Az egyetlen megoldás a teljes automatizálás. A könyveket mikrofilmre kell venni, ahol minden könyvoldal egy négyzetmilliméter helyet foglal el. Az archívumok használatához televíziót kell alkalmazni. Az olvasó a kívánt anyag számát katalóguscédulán keresi ki, majd a szöveg az olvasóterem képernyőjén megjelenik. Ezzel a rendszerrel a könyvtár anyagát távolies intézetekben is lehet használni.

= . =

Hártya vékonyságú stamylanra, az újfajta polietilén származékra nyomtatták a hollandiai Utrechtben a világ első műanyag újságját. A 8 oldalas újság kitűnően olvasható, a normál újságklisével készült fényképek minősége is elsőrendű.

= . =

Dokumentációs Kutatási és Továbbképző Központ alakult Bangalorban, /India/. A megnyitó beszédet Dr. S.R. RANGANATHAN a dokumentáció jelentőségéről és szükségességéről tartotta. Több kiváló szakember és tudós is felszólalt a beiktatás folyamán. Számos üdvözllet érkezett a világ minden tájáról, köztük FID tagoktól is.

= . =

Egy amerikai gyár olyan írógépszalagot hoz forgalomba, amely azonnal kijavítja az elkövetett hibát. A szalag felső része hagyományos festékkel van ellátva, alsó része azonban egy speciális vegyszerrel. Ha a gépirónó hibát követ el, csak át kell kapcsolnia a szalag első felére, amely fehér anyaggal borítja a hibás betűt vagy szót, úgy, hogy a hiba nyomtalanul kijavíthatóvá válik. Az írógépszalag további előnye, hogy nylonréteg fedli, így a billentyűk sohasem piszkolódhatnak el és nem szorulnak tisztításra.

= . =

Az UNESCO-nak a könyvtári területen kifejtett, főleg nevelésre irányuló tevékenysége különleges figyelmet szentel a jövőben Afrika szükségleteinek. Tervbe vette iskola-könyvtárak fejlesztését; könyvtárosok továbbképzésére regionális központ létesítését Szenegálban; kísérleti könyvtár létesítését az Elefántparton. - Latin-Amerikában egy kísérleti könyvtár-szolgálat létrehozásának terve is felvetődött.

= . =

A Lengyel Szabványügyi Bizottsággal együttműködve, Szabványügyi Tájékoztató Központi Iroda nyílt meg Varsóban 1962. július 27-én. Feladata: lengyel szabványok és a szabványosítással kapcsolatos kiadványok terjesztése. Címe: Centralny Ośrodek Informacji Normalizacyjnej, ul. Wiejskiej 20. Warszawa.

= . =

A Kábel és Műanyaggyár műszaki tájékoztató osztályának felkérésére az Abrasive Development Ltd. angol cég három szakembere nagy érdeklődéssel fogadott előadást tartott a gyárban, "Fémfelület-tisztító eljárások" címmel. Ez az előadás volt az újonnan alakult műszaki tájékoztató osztály első rendezvénye. A három angol gépészmérnök olyan ésszerűsítéseket mutatott be, amelyek bizonyos technológiai eljárásoknál /dróthuzás és feldolgozást stb./ az egyes fázisok nagyfokú összevonását és ésszerűsítését eredményezik. Ezek az újszerű eljárások csökkentik a gyártmányok átfutási idejét, és megkönnyítik a dolgozók munkáját.

A négy óra hosszát tartó előadáson a gyár műszaki szakemberei mellett megjelentek az egész ország legjobb korróziós- és fémfelület-kezelő szakemberei is.

= . =

Lengyelországban az 1962-63-as tanévben kb. 2000 hallgató részesül dokumentációs továbbképzésben. A már működésben lévő tanfolyamokon kívül egy további is alakul a dokumentáció területén oktató tanárok számára.

= . =

Lehetővé vált az International Geodetic Bibliography /Nemzetközi Geodéziai Bibliográfia/ további köteteinek kiadása. A soron következő 8., 9., 10. kötetek az 1952/54, 1955/57 és 1958/60 évekre vonatkoznak majd. Az utolsó két kötet 1963-ban és 1964-ben jelenik meg. Előfizetésre vonatkozó tájékoztatást az "Association Internationale de Géodésie, 19 rue Auber, Paris 9.- vagy - Zentralstelle für Internationale Dokumentation der Geodäsie, Geodätisches Institut der Technischen Universität Dresden, George-Bähr Strasse 7. Dresden - adnak.

= . =

A Bell Telephone Laboratories, Inc. Murray Hill, N.Y., USA kiadásában megjelent a Műszaki Tájékoztató Könyvtárak c. kalauz, a műszaki könyvtárak használatát és forrásmunkáinak maximális felhasználását elősegítő kiadvány.

= . =